

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนในเขตเมืองใหม่ ด้วยพลังชุมชน : กรณีศึกษาชุมชน
ภาณุมากรณ์ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางลักขณา ธนะสมบุรณ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2) ผศ.ดร.วาสนา เพิ่มพูล
(3) ดร.ปนัดดา ยิ้มสกุล ปีการศึกษา 2550 จำนวน 361 หน้า คำสำคัญ การแก้ไขปัญหาความยากจน
พลังชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนกลุ่มนอกกำลังแรงงานใน
ชุมชนภาณุมากรณ์ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา คือ ผู้สูงอายุ
นอกกำลังแรงงาน จำนวน 11 คน และมีกระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
ของกลุ่มนอกกำลังแรงงานในชุมชนภาณุมากรณ์ การศึกษาปัญหาและความต้องการในการ
แก้ไขปัญหาความยากจน การค้นหาพลังชุมชนเพื่อนำมา
กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
และการประเมินประสิทธิผลของยุทธศาสตร์ที่ใช้

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มนอกกำลังแรงงาน
ในชุมชนภาณุมากรณ์ มีปัญหาด้านสุขภาพ ที่พักอาศัย และสภาพแวดล้อม มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีหนี้สินทั้ง
ในระบบและนอกระบบ ขาดโอกาสที่จะได้รับสวัสดิการจากภาครัฐ ส่วนจุดเด่นที่พบในประชาชนกลุ่มนอกกำลัง
แรงงาน คือมีความขยันอดทน มีความสามารถหลายด้านที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสนใจที่จะรับการเรียนรู้
สิ่งใหม่ๆ และมีความสามัคคีภายในกลุ่ม พลังชุมชนที่เข้ามาช่วยขับเคลื่อนในกระบวนการ
แก้ไขปัญหาความยากจน และร่วมในการพัฒนามีทั้งที่เป็นพลังปัญญา พลังทรัพยากร และพลังการเมืองการปกครอง
ซึ่งเป็นพลังที่มาจากประชาชนภายในชุมชน หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อ
แก้ไขปัญหาความยากจนที่กลุ่มนอกกำลังแรงงาน และผู้วิจัยเลือกใช้คือ การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การขยายโอกาส การ
สร้างลักษณะนิสัย และการจัดสวัสดิการและสงเคราะห์ ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้ยุทธศาสตร์ในการ
แก้ไขปัญหาความยากจน พบว่า พลังชุมชนมีส่วนสำคัญมากที่ช่วยผลักดันและสนับสนุนจนก่อให้เกิดการ
แก้ไขปัญหาความยากจนขึ้นในชุมชน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีสภาพความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิต และสุขภาพดีขึ้น มีรายได้
เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายลดลง ที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมน่าอยู่ขึ้น มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเองมากขึ้น
มีอาชีพแน่นอนสามารถพึ่งพาตนเองได้

Thesis Title The Process of Poverty Alleviation of The Poor in Newly Urbanization Areas by The Community Empowerment: A Case Study of the Non –Labor force in Panumaporn Community, Chomthong District, Bangkok

Researcher Mrs. Luckna Thanasomboon. Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis advisors: (1) Dr. Choochat Phuangsomjit (2) Asst. Prof. Dr. Watsana Permpoon (3) Dr. Panatda Yimsakul. Academic year : 2007. 361 pp.
Keywords: poverty alleviation, community empowerment

Abstract

The objectives of the research were : to alleviate the poverty problems of the non labor force in Panumaporn Community, Chomthong District, Bangkok. The target group of this research was 11 non-labor force people in Panumaporn community. The process of the research composed of : studying the background of the non-labor force in the community, studying the problems and the needs for poverty alleviation, searching community empowerment for precise strategies of poverty alleviation and community development, implementing the strategies arranged by the researcher and the target group and evaluating the effectiveness of the strategies.

The results of the study indicated that : The non-labor force in Panumaporn Community had problems of health, housing, the environment, inadequate income, debt in the banking system and outside influences, and lack of opportunity to receive public welfare. Their prominent points were diligent, endurable, able to adapt to the local wisdom for their benefit, enthusiastic in learning new things, and able to cooperate with in the group. The community empowerment which was the poverty alleviation process and community development for non-labor force composed of intellectual physical resources and political powerments which came from the people in the community, the government organization and the private sectors. The developed strategies used for poverty alleviation of non-labor force were : income increasing, expenses decreasing, promoting occupational opportunities, building good habits, and setting social welfare for the elders. The results of the effectiveness evaluation of the implemented strategies in poverty alleviation showed that the community empowerment method was crucially important in poverty alleviation of the community. The target group had a better living standard and had better health. They had better incomes, less expenses, better housing and environment, more knowledge and ability to develop themselves, stable occupation, and self- reliance.